

K čemu jsou nám výročí? Cesta k Listopadu 1989

Vzdělávací cíl: Žáci se prostřednictvím fotografií a úryvků z novin seznamují s protestními akcemi, které se uskutečnily během několika výročí v letech 1988–1989. Žáci si uvědomí sílu významných výročí, která předcházela 17. listopadu v roce 1989, a jejich mobilizační charakter.

Klíčová slova: Československo 2. pol. 20. století, občanská společnost, symboly, vztah k minulosti, hledáme klíčové detaily

Práce s jednotlivými slidy:

Poznámky:

1 EVOKACE (5 min.)

Prohlížení fotografie s pomocí lupy. Prostřednictvím ilustrační fotografie učitel zjišťuje, jaké vědomosti mají žáci o sametové revoluci.

2 ZKOUMÁNÍ FOTOGRAFIÍ (2 min.)

Prohlížení fotografií s pomocí lupy.

3 POPIS FOTOGRAFIÍ (7 min.)

Označování prvků pomáhajících rozpoznat roční období (modře) a jednání osob (červeně) a jejich popis.

Fotografie pocházejí z připomínkových a protestních akcí z let 1988–1989. Konkrétně je vyobrazeno zadržení demonstranta příslušníky Veřejné bezpečnosti v průběhu protestní akce v roce 1989 k výročí srpnových událostí, shromáždění na Václavském náměstí během 70. výročí vzniku Československa v říjnu 1988 a nakonec pietní událost z Palachova týdne v lednu 1989.

4 ČETBA TEXTU A OZNAČOVÁNÍ KLÍČOVÝCH PASÁŽÍ I (5 min.)

Prohlížení faksimile článku z Rudého práva s pomocí lupy a četba přepisu. Označování pasáží, jež obsahují čas události (žlutá barva), místo události (zeleňá barva) a připomínané výročí (šedá barva).

Úlohou žáků není interpretace, ani analýza obsahu textů, ačkoliv učitel může poukázat na rozporuplnost mezi vyobrazením na fotografiích a negativním obsahem textu.

Žáci určí, že článek se věnuje událostem z 15. ledna 1989 na Václavském náměstí. Manifestace se konala na 30. výročí tragické smrti Jana Palacha z roku 1969.

5 ČETBA TEXTU A OZNAČOVÁNÍ KLÍČOVÝCH PASÁŽÍ II (5 min.)

Prohlížení faksimile článku z Rudého práva s pomocí lupy a četba přepisu. Označování pasáží, jež obsahují čas události (žlutá barva), místo události (zeleňá barva) a připomínané výročí (šedá barva).

Žáci určí, že článek se věnuje událostem z 21. srpna 1989 na Václavském náměstí. Manifestace se konala na výročí okupace Československa vojsky Varšavského paktu z roku 1968.

6 ČETBA TEXTU A OZNAČOVÁNÍ KLÍČOVÝCH PASÁŽÍ III (5 min.)

Prohlížení faksimile článku z Rudého práva s pomocí lupy a četba přepisu. Označování pasáží, jež obsahují čas události (žlutá barva), místo události (zeleň barva) a připomínané výročí (šedá barva).

Žáci určí, že článek se věnuje událostem z 28. října 1988 na Václavském náměstí. Manifestace se konala k 70. výročí vzniku Československa.

7 ŘAZENÍ FOTOGAFIÍ (3 min.)

Přiřazování fotografií k výsledkům předchozí analytické práce (místo, čas a výročí zmiňované v novinách).

Fotografie a vyznačené odpovědi by měly být seřazeny podle chronologického sledu výročí v kalendářním roce (tj. úmrtí Palacha – leden, srpnové události 1968 – srpen, vznik ČSR – říjen).

8 INTERPRETACE PRAMENŮ (3 min.)

Žáci na základě předchozí analýzy pramenů odpovídají do textového pole na otázku: Jaké další protesty následovaly?

Žáci pomocí předchozí analýzy pramenů určují další výročí v chronologické posloupnosti kalendářního roku, jímž je 17. listopad. Podle fotografie jsou schopni identifikovat čas i místo protestu.

V chronologické návaznosti představuje 17. listopad v roce 1989 další významné výročí v řadě - připomenutí represivních událostí na studentech z roku 1939. Učitel může poukázat na téměř identickou symboliku násilí v listopadu 1939 a 1989.

9 AKTUALIZACE (5 min.)

Žáci na základě svých vlastních myšlenek a názorů odpovídají do textového pole na otázku: Jaká výročí podle Vás slouží k protestům dnes? Čeho se tyto protesty týkají?

Učitel má zde prostor rozvinout společnou diskusi mezi žáky nad významem výročí a jeho potenciálu k seskupení velkého počtu lidí v aktuální společnosti.